

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI POSIADANIA PRZEZ UCZNIA NIEBEZPIECZNEGO PRZEDMIOTU, NARZĘDZIA LUB SUBSTANCJI NA TERENIE SZKOŁY

I. Cel procedury

Celem procedury jest określenie zasad postępowania pracowników szkoły w przypadku stwierdzenia, że uczeń posiada na terenie szkoły przedmiot, narzędzie lub substancję, które mogą stwarzać zagrożenie dla życia, zdrowia lub bezpieczeństwa uczniów, pracowników szkoły albo innych osób.

Procedura ma na celu w szczególności:

- zapewnienie bezpieczeństwa uczniom i pracownikom szkoły;
- ograniczenie ryzyka użycia niebezpiecznego przedmiotu lub substancji;
- określenie zasad zabezpieczenia przedmiotu lub substancji;
- określenie zasad współpracy szkoły z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia oraz Policją lub innymi właściwymi służbami;
- zapewnienie zgodnego z prawem dokumentowania zdarzenia;
- umożliwienie podjęcia wobec ucznia odpowiednich działań wychowawczych, profilaktycznych lub przewidzianych przepisami prawa.

II. Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe – w szczególności przepisy dotyczące zadań dyrektora szkoły, zapewnienia bezpieczeństwa uczniom oraz statutu szkoły. (Dz.U. z 2026 r. poz. 820)
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604 z póź. zm.)
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich – w szczególności przepisy dotyczące postępowania w przypadku czynów zabronionych popełnionych przez osoby nieletnie. (Dz.U. z 2026 r. poz. 163 z póź. zm.)
4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. 2026 poz. 1004 z póź. zm.)
5. W zależności od rodzaju przedmiotu, narzędzia lub substancji oraz okoliczności zdarzenia – właściwe przepisy prawa karnego, wykroczeniowego oraz przepisy szczególne dotyczące m.in. broni, amunicji, materiałów wybuchowych, środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych substancji niebezpiecznych.
6. Statut Szkoły oraz wewnątrzszkolne procedury bezpieczeństwa

III. Zakres procedury

1. Procedura ma zastosowanie w szczególności w przypadku ujawnienia u ucznia lub przekazania przez ucznia:
 - a. noża, scyzoryka, maczety, kastetu, pałki, łańcucha, szpikulca lub innego ostrego albo niebezpiecznego narzędzia;
 - b. przedmiotu przypominającego broń albo mogącego zostać wykorzystanego jako broń;

- c. broni lub przedmiotu, którego posiadanie jest prawnie zabronione;
 - d. materiału lub przedmiotu mogącego stwarzać zagrożenie wybuchem, pożarem lub innym poważnym zagrożeniem;
 - e. nieznaney lub potencjalnie niebezpiecznej substancji chemicznej;
 - f. substancji, co do której istnieje podejrzenie, że może być środkiem odurzającym, substancją psychotropową lub inną substancją, której posiadanie może naruszać przepisy prawa;
 - g. innego przedmiotu lub substancji, których wniesienie lub posiadanie na terenie szkoły jest zabronione na podstawie Statutu Szkoły albo odrębnych przepisów.
2. Samo posiadanie określonego przedmiotu, w szczególności noża lub scyzoryka, nie oznacza automatycznie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia. Ocena prawna zależy od rodzaju przedmiotu, sposobu jego używania, okoliczności zdarzenia oraz obowiązujących przepisów prawa.
3. Przedmiot może być jednak przedmiotem niedozwolonym na terenie szkoły na podstawie Statutu Szkoły, nawet jeżeli jego posiadanie poza szkołą jest zgodne z prawem.

IV. Zasady ogólne bezpieczeństwa

1. Najważniejszym celem interwencji jest ochrona życia i zdrowia osób znajdujących się na terenie szkoły.
2. Pracownik szkoły, który ujawni niebezpieczny przedmiot lub substancję:
 - a. zachowuje spokój;
 - b. nie podejmuje działań mogących zwiększyć zagrożenie;
 - c. nie prowokuje ucznia i nie podejmuje niepotrzebnej konfrontacji;
 - d. w miarę możliwości zapewnia bezpieczeństwo pozostałym uczniom;
 - e. niezwłocznie informuje dyrektora szkoły lub osobę przez niego wyznaczoną.
3. Pracownik szkoły nie powinien samodzielnie podejmować próby odebrania uczniowi przedmiotu, jeżeli mogłoby to spowodować zagrożenie dla niego, ucznia lub innych osób.
4. W przypadku przedmiotu lub substancji, których właściwości nie są znane, należy traktować je jako potencjalnie niebezpieczne do czasu dokonania oceny przez właściwe służby.
5. Nieznanej substancji, podejrzanego pakunku, przedmiotu mogącego być materiałem wybuchowym lub innym niebezpiecznym materiałem nie należy dotykać, przenosić, otwierać ani poddawać samodzielnym próbom identyfikacji.

V. Postępowanie w przypadku dobrowolnego wydania przedmiotu lub substancji

1. Jeżeli pracownik szkoły stwierdzi, że uczeń posiada niebezpieczny przedmiot lub substancję, wzywa ucznia do dobrowolnego wydania tego przedmiotu lub substancji.
2. Jeżeli uczeń dobrowolnie wydaje przedmiot:
 - a. pracownik szkoły zabezpiecza go w sposób odpowiedni do rodzaju przedmiotu;
 - b. powiadamia dyrektora szkoły;
 - c. ustala, w miarę możliwości, w jakich okolicznościach uczeń wszedł w posiadanie przedmiotu i dlaczego przyniósł go na teren szkoły;

- d. sporządza notatkę lub przekazuje dyrektorowi informacje niezbędne do sporządzenia dokumentacji zdarzenia.
3. Jeżeli przedmiot jest zwykłym przedmiotem, którego posiadanie jest zabronione na terenie szkoły na podstawie statutu, a jednocześnie nie zachodzi podejrzenie popełnienia czynu zabronionego, dyrektor może podjąć decyzję o jego zabezpieczeniu do czasu odbioru przez rodzica/opiekuna prawnego albo o jego zwrocie zgodnie z zasadami przyjętymi w szkole.
4. Jeżeli przedmiot lub substancja może stanowić dowód czynu zabronionego albo zachodzi uzasadnione podejrzenie, że jego posiadanie lub użycie narusza przepisy prawa, przedmiotu nie należy przekazywać rodzicom przed oceną sytuacji przez dyrektora, a w razie potrzeby przez Policję lub inną właściwą służbę.
5. W przypadku podejrzenia, że przekazana substancja jest substancją odurzającą, psychotropową, toksyczną lub w inny sposób niebezpieczną, nie należy jej samodzielnie badać ani przenosić w sposób mogący powodować zagrożenie. Należy zabezpieczyć miejsce i niezwłocznie powiadomić dyrektora. Sekretariat Szkoły oraz zawiadania – jeżeli okoliczności tego wymagają – Policję lub numer alarmowy 112.

VI. Postępowanie w przypadku odmowy wydania przedmiotu

1. Jeżeli uczeń odmawia wydania przedmiotu, pracownik szkoły nie powinien podejmować samodzielnego przeszukania ucznia ani jego odzieży, plecaka lub innych rzeczy osobistych. Pracownikowi szkoły nie wolno przeszukiwać ucznia ani jego rzeczy.
2. Pracownik szkoły informuje ucznia o konieczności zapewnienia bezpieczeństwa oraz wzywa go do dobrowolnego przekazania przedmiotu.
3. odmowie wydania przedmiotu niezwłocznie informuje się dyrektora szkoły.
4. Dyrektor, w zależności od rodzaju przedmiotu, zachowania ucznia i poziomu zagrożenia:
 - a. podejmuje działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa;
 - b. organizuje, w miarę możliwości, oddzielenie ucznia od pozostałych osób;
 - c. zapewnia nadzór osoby dorosłej;
 - d. powiadamia rodziców/opiekunów prawnych;
 - e. podejmuje decyzję o zawiadomieniu Policji lub innych właściwych służb.
5. Jeżeli uczeń posiada przedmiot, który może bezpośrednio zagrażać życiu lub zdrowiu, w szczególności jeżeli grozi jego użyciem, wymachuje nim, kieruje go w stronę innych osób albo zachowuje się agresywnie, należy niezwłocznie zadzwonić pod numer alarmowy 112 lub bezpośrednio powiadomić Policję.
6. Do czasu przybycia Policji pracownicy szkoły podejmują wyłącznie takie działania, które są niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa i nie zwiększają zagrożenia.

VII. Zakaz samodzielnego przeszukania ucznia

1. Pracownik szkoły nie dokonuje samodzielnie przeszukania ucznia, jego odzieży, plecaka, torby ani innych rzeczy osobistych w celu znalezienia niebezpiecznego przedmiotu.

2. Pracownik szkoły może zwrócić się do ucznia z prośbą lub poleceniem wynikającym z zasad obowiązujących w szkole o dobrowolne okazanie lub wydanie przedmiotu.
3. W przypadku odmowy oraz gdy istnieje uzasadnione podejrzenie posiadania przedmiotu mogącego stanowić zagrożenie, dyrektor podejmuje decyzję o powiadomieniu Policji, stosownie do okoliczności zdarzenia.

VIII. Postępowanie w przypadku przedmiotu przypominającego broń, broni lub przedmiotu mogącego służyć do jej użycia

1. W przypadku ujawnienia przedmiotu przypominającego broń należy zachować szczególną ostrożność.
2. Pracownik szkoły nie powinien podejmować próby sprawdzania czy przedmiot jest bronią, rozkładać go, manipulować nim ani samodzielnie pozbawiać go cech umożliwiających użycie.
3. Jeżeli istnieje możliwość bezpiecznego postępowania, uczeń powinien zostać wezwany do odłożenia lub dobrowolnego przekazania przedmiotu.
4. Jeżeli uczeń odmawia, zachowuje się agresywnie lub istnieje bezpośrednie zagrożenie, należy oddalić się zachowując niezwłocznie powiadomić Policję za pośrednictwem numeru 112.
5. W przypadku przedmiotu, którego charakter jest nieznany, należy przyjąć wariant zapewniający najwyższy poziom bezpieczeństwa do czasu przybycia właściwych służb.

IX. Postępowanie w przypadku nieznanej lub niebezpiecznej substancji

1. W przypadku ujawnienia nieznanej substancji pracownik szkoły:
 - a. nie dotyka jej bez konieczności;
 - b. nie wącha jej;
 - c. nie próbuje jej smakować ani identyfikować;
 - d. nie miesza jej z innymi substancjami;
 - e. nie przenosi jej bez potrzeby;
 - f. ogranicza dostęp innych osób do miejsca, w którym się znajduje;
 - g. niezwłocznie powiadamia dyrektora.
2. Jeżeli substancja może stanowić zagrożenie chemiczne, pożarowe, wybuchowe lub inne bezpośrednie zagrożenie dla życia albo zdrowia, należy niezwłocznie powiadomić numer alarmowy 112 i postępować zgodnie z poleceniami dyspozytora oraz przybyłych służb.
3. Jeżeli istnieje podejrzenie, że substancja jest środkiem odurzającym lub substancją psychotropową, dyrektor podejmuje działania przewidziane przepisami prawa, w tym – w razie uzasadnionej potrzeby – zawiadamia Policję.
4. Szkoła nie dokonuje samodzielnego badania chemicznego ani identyfikacji substancji.

X. Powiadomienie rodziców/opiekunów prawnych

1. O zdarzeniu dyrektor lub osoba przez niego upoważniona niezwłocznie informuje rodziców/opiekunów prawnych ucznia, jeżeli wymaga tego charakter zdarzenia.

2. W przypadku poważnego lub bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa zawiadomienie rodziców nie może opóźniać wezwania Policji, pogotowia ratunkowego, straży pożarnej lub innych właściwych służb.
3. Rodzice/opiekunowie prawni są informowani w szczególności o:
 - a. rodzaju zdarzenia;
 - b. podjętych przez szkołę działaniach;
 - c. konieczności odebrania ucznia ze szkoły – jeżeli zachodzi taka potrzeba;
 - d. ewentualnym powiadomieniu Policji lub innych służb.
4. W przypadku gdy przedmiot może stanowić dowód czynu zabronionego, nie przekazuje się go rodzicom/opiekunom prawnym bez uprzedniej oceny sytuacji i, w razie potrzeby, konsultacji lub przekazania przedmiotu właściwym służbom. Jeśli jest to możliwe, nie należy go dotykać.

XI. Rozmowa z uczniem i działania wychowawcze

1. Po zapewnieniu bezpieczeństwa dyrektor, wychowawca, pedagog lub psycholog szkolny przeprowadza z uczniem rozmowę odpowiednią do jego wieku, stopnia rozwoju i okoliczności zdarzenia.
2. Celem rozmowy jest w szczególności:
 - a. ustalenie okoliczności zdarzenia;
 - b. ustalenie, w jakim celu uczeń posiadał przedmiot lub substancję;
 - c. ocena, czy uczeń rozumiał zagrożenie związane z posiadaniem lub użyciem przedmiotu;
 - d. poinformowanie ucznia o zasadach bezpieczeństwa;
 - e. ustalenie dalszych działań wychowawczych i profilaktycznych.
3. W rozmowie, w miarę potrzeby, uczestniczą rodzice/opiekunowie prawni niepełnoletniego ucznia.
4. Wobec ucznia mogą zostać zastosowane konsekwencje przewidziane w statucie szkoły, z zachowaniem zasad określonych w przepisach prawa.
5. Jeżeli charakter zdarzenia wskazuje na możliwość popełnienia przez nieletniego czynu zabronionego, szkoła podejmuje działania zgodnie z ustawą o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, w tym zawiadamia właściwe organy w przypadkach przewidzianych prawem.
6. Działania wychowawcze powinny uwzględniać w szczególności wiek ucznia, jego sytuację, charakter zdarzenia, stopień zagrożenia oraz potrzebę zapobieżenia podobnym sytuacjom w przyszłości.

XII. Zawiadomienie Policji

1. Policję lub numer alarmowy 112 należy niezwłocznie powiadomić w szczególności, gdy:
 - a. istnieje bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia;
 - b. uczeń używa przedmiotu do grożenia lub ataku na inną osobę;
 - c. uczeń posiada przedmiot przypominający broń lub broń;
 - d. uczeń odmawia wydania przedmiotu, a jego zachowanie powoduje lub może powodować zagrożenie;

- e. ujawniono substancję lub przedmiot mogący stanowić materiał wybuchowy albo inne poważne zagrożenie;
 - f. istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia czynu zabronionego;
 - g. obowiązek zawiadomienia Policji wynika z odrębnych przepisów prawa.
2. Decyzja o zawiadomieniu Policji powinna uwzględniać rzeczywisty charakter i poziom zagrożenia.
 3. W sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia pracownik szkoły nie powinien oczekiwać na przyjazd rodziców przed wezwaniem odpowiednich służb.
 4. Jeżeli przepisy prawa nakładają na szkołę obowiązek zawiadomienia Policji lub sądu rodzinnego w związku z podejrzeniem popełnienia czynu zabronionego przez nieletniego, obowiązek ten realizuje dyrektor szkoły lub osoba przez niego upoważniona.

XIII. Zabezpieczenie przedmiotu i miejsca zdarzenia

1. Sposób zabezpieczenia przedmiotu zależy od jego rodzaju i potencjalnego zagrożenia.
2. Przedmiot, który może stanowić dowód czynu zabronionego, powinien być zabezpieczony w sposób ograniczający możliwość jego uszkodzenia, zagubienia lub dostępu osób nieuprawnionych. W miarę możliwości nie należy go dotykać.
3. Pracownik szkoły zabezpiecza dostęp do przedmiotu do czasu przybycia właściwych służb.
4. Jeżeli Policja podejmuje interwencję, pracownicy szkoły współpracują z funkcjonariuszami oraz przekazują im informacje dotyczące zdarzenia i podjętych działań.

XIV. Dokumentowanie zdarzenia

1. Każde zdarzenie wymagające interwencji szkoły powinno zostać udokumentowane w formie notatki służbowej, jeżeli jego charakter lub okoliczności tego wymagają.
2. Notatka powinna zawierać w szczególności:
 - a. datę, godzinę i miejsce zdarzenia;
 - b. imię i nazwisko ucznia;
 - c. dane pracownika, który ujawnił zdarzenie;
 - d. opis okoliczności ujawnienia przedmiotu lub substancji;
 - e. możliwie dokładny opis przedmiotu lub substancji, bez dokonywania nieuprawnionej oceny jej właściwości;
 - f. informację, czy uczeń dobrowolnie wydał przedmiot;
 - g. informację o podjętych działaniach;
 - h. informację o powiadomieniu dyrektora;
 - i. informację o powiadomieniu rodziców/opiekunów prawnych;
 - j. informację o zawiadomieniu Policji lub innych służb, jeżeli miało miejsce;
 - k. informację o sposobie zabezpieczenia przedmiotu lub miejsca;
 - l. podpis osoby sporządzającej notatkę.
3. Dokumentacja dotycząca zdarzenia jest przechowywana i udostępniana zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi dokumentacji szkolnej, ochrony danych osobowych oraz dostępu do informacji.

4. Informacje o indywidualnym uczniu nie są przekazywane Radzie Rodziców ani innym osobom nieuprawnionym, chyba że obowiązek lub podstawa prawna takiego przekazania wynika z przepisów prawa.

XV. Zasady postępowania w sytuacji bezpośredniego zagrożenia

1. Jeżeli uczeń posiada przedmiot lub substancję i jednocześnie istnieje bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia, priorytetem jest ochrona osób znajdujących się w szkole.
2. W takiej sytuacji pracownik szkoły lub każda inna osoba będąca świadkiem zdarzenia powinna:
 - a. natychmiast wszcząć alarm – najpierw głosowy „schowajcie się” lub inny komunikat podobnej treści, a następnie alarm za pośrednictwem syreny megafonu, który znajduje się w sekretariacie szkoły;
 - b. powiadomić numer alarmowy 112 – jeśli jest to tylko możliwe należy zrobić to za pośrednictwem Sekretariatu Szkoły;
 - c. odsunąć innych uczniów i osoby postronne od miejsca zagrożenia;
 - d. stosować się do poleceń dyspozytora numeru 112 oraz przybyłych służb;
 - e. nie podejmować działań, które mogłyby zwiększyć zagrożenie;
 - f. w miarę możliwości zapewnić bezpieczeństwo uczniom pozostającym pod ich opieką;
 - g. niezwłocznie informują dyrektora, jeżeli nie uczestniczył on bezpośrednio w interwencji.
3. Po zakończeniu interwencji dyrektor podejmuje działania związane z dokumentowaniem zdarzenia, kontaktem z rodzicami oraz zapewnieniem uczniom i pracownikom odpowiedniego wsparcia.

XVI. Odpowiedzialność za realizację procedury

1. Za wdrożenie i przestrzeganie procedury odpowiada dyrektor szkoły.
2. Wszyscy pracownicy szkoły są zobowiązani do zapoznania się z procedurą i stosowania jej odpowiednio do swoich obowiązków oraz charakteru zdarzenia.
3. Dyrektor zapewnia pracownikom możliwość zapoznania się z zasadami postępowania w sytuacjach zagrożenia oraz, w miarę potrzeb, organizuje szkolenia lub ćwiczenia dotyczące bezpieczeństwa.
4. Procedura podlega okresowemu przeglądowi, w szczególności w przypadku zmian przepisów prawa lub wystąpienia zdarzenia wskazującego na potrzebę jej aktualizacji.

XVII. Postanowienia końcowe

1. Procedura nie ogranicza obowiązków szkoły wynikających bezpośrednio z przepisów prawa.
2. W przypadku sprzeczności postanowień niniejszej procedury z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa zastosowanie mają przepisy prawa.
3. Procedurę należy stosować z uwzględnieniem wieku ucznia, jego możliwości psychofizycznych, charakteru zdarzenia oraz zasady proporcjonalności podejmowanych działań.
4. Procedura wchodzi w życie z dniem podpisania.